

Fremsat den {FREMSAT} af social -, børne – og integrationsminister Annette Vilhelmsen

Forslag til folketingsbeslutning

om Danmarks ratifikation af den valgfri protokol af 13. december 2006 til konventionen om rettigheder for personer med handicap

Folketinget meddeler sit samtykke til, at Danmark ratificerer De Forenede Nationers valgfri protokol til konventionen om rettigheder for personer med handicap, som De Forenede Nationers Generalforsamling vedtog på sin samling den 13. december 2006.

**Valgfri protokol af 13. december 2006 til
konvention om rettigheder for personer med handicap**

De i denne protokol deltagende stater er blevet enige om følgende:

Artikel 1

1. En i protokollen deltagende stat (deltagerstat) anerkender, at komiteen for rettigheder for personer med handicap ("komiteen") har kompetence til at modtage og behandle henvendelser fra eller på vegne af enkeltpersoner eller grupper af enkeltpersoner undergivet dens jurisdiktion, som hævder at være ofre for denne deltagerstats krænkelse af konventionens bestemmelser.
2. Komiteen kan ikke modtage henvendelser, der vedrører en stat, som er deltager i konventionen, men ikke har tilsluttet sig denne protokol.

Artikel 2

Komiteen skal erklære en henvendelse uantagelig, når:

- a) henvendelsen er anonym,
- b) henvendelsen udgør et misbrug af retten til at foretage sådanne henvendelser eller er uforenelig med konventionens bestemmelser,
- c) den samme sag allerede er blevet behandlet af komiteen eller har været eller er genstand for behandling efter andre regler om international undersøgelse eller bilæggelse,
- d) alle retsmidler, der står til rådighed i hjemlandet, ikke er udtømte. Dette gælder dog ikke, hvor anvendelsen af retsmidlerne trækker urimeligt i langdrag, eller hvor det er usandsynligt, at de vil føre til en effektiv afhjælpning,
- e) den er åbenbart ugrundet eller ikke tilstrækkeligt underbygget, eller når
- f) de forhold, som er genstand for henvendelsen, fandt sted inden protokollens ikrafttræden for den pågældende deltagerstat, medmindre forholdene fortsatte efter den dato.

Artikel 3

Med forbehold for bestemmelserne i artikel 2 skal komiteen i fortrolighed gøre den pågældende deltagerstat bekendt med henvendelser fremsendt til den. Den modtagende stat fremsender inden seks måneder til komiteen en skriftlig redegørelse eller udtalelse til belysning af forholdet med angivelse af de eventuelle foranstaltninger, staten måtte have truffet.

Artikel 4

1. Komiteen kan på ethvert tidspunkt efter modtagelse af en henvendelse, og inden der træffes en afgørelse om sagens realitet, med begæring om hastebehandling fremsende en anmodning til den pågældende deltagerstat om, at deltagerstaten træffer sådanne foreløbige foranstaltninger, som måtte være nødvendige for at undgå en eventuel uoprettelig skade for ofret eller ofrene for den påståede krænkelse.

2. I tilfælde, komiteen udøver sit skøn efter stk. 1, indebærer dette ikke en afgørelse om antagelse af henvendelsen til realitetsbehandling eller om henvendelsens materielle indhold.

Artikel 5

Komiteen træder sammen for lukkede døre, når den behandler henvendelser i henhold til denne protokol. Efter behandling af en henvendelse fremsender komiteen sine eventuelle forslag og anbefalinger til den pågældende deltagerstat og til klageren.

Artikel 6

1. Hvis komiteen modtager pålidelige oplysninger, som indikerer, at en deltagerstat alvorligt eller systematisk krænker de i konventionen anførte rettigheder, skal komiteen opfordre den pågældende deltagerstat til at samarbejde ved undersøgelsen af oplysningerne og med henblik herpå på fremsende bemærkninger med hensyn til de pågældende oplysninger.
2. Idet komiteen tager hensyn til enhver bemærkning, som er afgivet af den pågældende deltagerstat, såvel som enhver anden relevant forhåndenværende oplysning, kan den udpege et eller flere af sine medlemmer til at foretage en undersøgelse og rapportere til komiteen herom omgående. Undersøgelsen kan, hvis det er berettiget, og deltagerstaten samtykker, omfatte et besøg til dens territorium.
3. Efter en gennemgang af resultatet af sådan en undersøgelse skal komiteen videresende disse resultater til den pågældende deltagerstat sammen med eventuelle bemærkninger og anbefalinger.
4. Den pågældende deltagerstat skal inden seks måneder efter modtagelsen af de resultater, kommentarer og anbefalinger, som komiteen har videresendt, fremsende sine bemærkninger til komiteen.
5. En sådan undersøgelse udføres i fortrolighed, og samarbejde med deltagerstaten skal søges på ethvert trin i sagen.

Artikel 7

1. Komiteen kan opfordre den pågældende deltagerstat til i sin rapport i medfør af konventionens artikel 35 at medtage enkeltheder om de eventuelle foranstaltninger, der er truffet som reaktion på en undersøgelse i medfør af protokollens artikel 6.
2. Komiteen kan om nødvendigt efter udløbet af den i artikel 6, stk. 4, anførte seks-måneders frist opfordre den pågældende deltagerstat til at underrette komiteen om de foranstaltninger, der er truffet som reaktion på en sådan undersøgelse.

Artikel 8

Enhver deltagerstat kan ved undertegnelsen eller ratifikationen af denne protokol eller ved tiltrædelsen til den erklære, at den ikke anerkender komiteens kompetence i henhold til artikel 6 og 7.

Artikel 9

De Forenede Nationers generalsekretær skal være depositar for denne protokol.

Artikel 10

Denne protokol kan undertegnes af alle stater og af organisationer for regional integration, der har undertegnet konventionen, i De Forenede Nationers hovedsæde i New York fra den 30. marts 2007.

Artikel 11

Denne protokol skal undergives ratifikation af undertegnende og i denne protokol deltagende stater, som har ratificeret eller tiltrådt konventionen. Den skal formelt bekræftes af undertegnende og i denne protokol deltagende organisationer for regional integration, som formelt har bekræftet eller har tiltrådt konventionen. Den står åben for tiltrædelse af enhver stat eller organisation for regional integration, som har ratificeret, formelt har bekræftet eller har tiltrådt konventionen, og som ikke har undertegnet protokollen.

Artikel 12

1. "Organisation for regional integration" betyder en organisation, som består af suveræne stater i en given region, og til hvilken dens medlemsstater har overført kompetence i forhold, der hører under konventionen og denne protokol. Sådanne organisationer skal i deres formelle bekræftelsesinstrument eller tiltrædelsesinstrument erklære, i hvilket omfang de har kompetence med hensyn til forhold, der hører under konventionen og denne protokol. Efterfølgende skal de underrette depositaren om enhver væsentlig ændring i omfanget af deres kompetence.
2. Henvisninger til "deltagerstater" i denne protokol finder anvendelse på sådanne organisationer inden for rammerne af deres kompetence.
3. Med henblik på artikel 13, stk. 1, og artikel 15, stk. 2, medregnes instrumenter deponeret af en organisation for regional integration ikke.
4. Organisationer for regional integration kan i forhold, der er omfattet af deres kompetence, udøve deres ret til at stemme ved mødet blandt deltagerstater med et antal stemmer svarende til det antal af deres medlemsstater, der deltager i denne protokol. En sådan organisation må ikke udøve sin ret til at stemme, hvis nogen af dens medlemsstater udøver deres ret, og omvendt.

Artikel 13

1. Med forbehold for konventionens ikrafttræden træder denne protokol i kraft den 30. dag efter deponeringen af det 10. ratifikations- eller tiltrædelsesinstrument.
2. For enhver stat eller organisation for regional integration, der ratificerer, formelt bekræfter eller tiltræder denne protokol efter deponeringen af det 10. af sådanne instrumenter, træder protokollen i kraft på den 30. dag efter deponeringen af statens eller organisationens eget ratifikations-, formelle bekræftelses- eller tiltrædelsesinstrument.

Artikel 14

1. Forbehold, som er uforenelige med protokollens hensigt og formål, kan ikke tillades.
2. Forbehold kan til enhver tid trækkes tilbage.

Artikel 15

1. Enhver deltagerstat kan stille et ændringsforslag til protokollen og indsende det til De Forenede Nationers generalsekretær. Generalsekretæren skal sende ethvert ændringsforslag til deltagerstaterne med anmodning om, at disse meddeler, hvorvidt de ønsker, at deltagerstaterne indkaldes til et møde blandt deltagerstaterne med det formål at behandle og træffe beslutning om forslagene. Såfremt mindst en tredjedel af deltagerstaterne inden fire måneder efter datoen for en sådan udsendelse af ændringsforslag fremsætter ønske om et sådant møde, skal generalsekretæren indkalde til mødet i De Forenede Nationers regi. Enhver ændring, der vedtages med to tredjedelles flertal af de deltagerstater, der er til stede og afgiver deres stemme, fremsendes af generalsekretæren til De Forenede Nationers generalforsamling til godkendelse og derefter til alle deltagerstater til antagelse.
2. En ændring, der er vedtaget og godkendt i overensstemmelse med stk. 1, træder i kraft den 30. dag, efter at antallet af deponerede godkendelsesinstrumenter har nået to tredjedele af antallet af deltagerstater på datoen for ændringens vedtagelse. Derefter træder ændringen i kraft for en deltagerstat på den 30. dag efter den dato, hvor den pågældende stat deponerer sit eget godkendelsesinstrument. En ændring er kun bindende for de deltagerstater, der har accepteret den.

Artikel 16

En deltagerstat kan opsigge denne protokol ved skriftlig meddelelse til De Forenede Nationers generalsekretær. Opsigelsen træder i kraft et år efter datoen for generalsekretærens modtagelse af meddelelsen.

Artikel 17

Teksten til denne protokol skal foreligge i tilgængelige formater.

Artikel 18

De arabiske, kinesiske, engelske, franske, russiske og spanske sprogudgaver af denne protokol har lige gyldighed.

Til bekræftelse heraf har de undertegnende befuldmægtigede, der af deres respektive regeringer er behørigt bemyndiget hertil, undertegnet denne protokol.

Bemærkninger til forslaget

Almindelige bemærkninger

A. Den valgfri protokols forhistorie

Danmark har ratificeret FN's konvention om rettigheder for personer med handicap ("konventionen") den 24. juli 2009, jf. beslutningsforslag B 194 af 22. april 2009. Til overvågning af gennemførelsen af konventionen er der i henhold til art. 34 i konventionen ultimo 2008 nedsat en komité vedrørende rettigheder for personer med handicap ("komitéen"), over for hvilken staterne er underlagt rapporteringspligt. Konventionen er i dag tiltrådt af 137 stater. Konventionen trådte i kraft i Danmark den 24. august 2009.

Danmark påtog sig ved ratifikationen af konventionen i 2009 en folkeretlig forpligtelse til at indrette sin lovgivning og sin administrative praksis således, at konventionens krav opfyldes. Danmark har endvidere forpligtet sig til hvert femte år at rapportere til komitéen.

Danmark har imidlertid ikke ratificeret den valgfri protokol til konventionen af 13. december 2006 om individuel klageadgang til handicapkomiteen. Protokollen trådte, samtidig med konventionen, i kraft den 3. maj 2008 og er pr. 3. december 2013 tiltrådt af 79 stater.

B. Danmarks ratifikation

Ved ratifikation af den valgfri protokol anerkender Danmark komitéens kompetence til at modtage og behandle individuelle klager samt til at anerkende, at komitéen af egen drift kan foretage undersøgelser under særlige omstændigheder, jf. afsnit C.

[Spørgsmålet om Danmarks ratifikation af den valgfri protokol har været sendt i ekstern høring, hvor relevante institutioner og organisationer har haft mulighed for at afgive høringssvar. Alle har givet udtryk for tilslutning til, at Danmark ratificerer protokollen.

For så vidt angår Grønland, kan det oplyses, at xxxxx. For så vidt angår Færøerne, kan det oplyses, at xxx.]

C. Den valgfri protokols indhold

Protokollen etablerer en adgang for enkeltpersoner eller grupper af enkeltpersoner til at klage til komitéen over påståede krænkelse af konventionen og giver endvidere komitéen mulighed for at foretage undersøgelser på eget initiativ i forbindelse med mulige grove eller systematiske krænkelse af konventionen. De med protokollen etablerede procedurer vil kunne yde et bidrag til at virkeliggøre intentionerne bag konventionen, som det påhviler deltagerstaterne at gennemføre.

D. Komiteens kompetence til at modtage og behandle klager

Komitéen kan modtage og behandle klager ("meddelelser") fra enkeltpersoner og grupper af enkeltpersoner, som påstår at være offer for en krænkelse af en eller flere bestemmelser konventionen.

Klageadgangen omfatter alle rettigheder, som er indeholdt i konventionen. Det er en forudsætning for, at komitéen kan realitetsbehandle en klage, at en række klagebetingelser er opfyldt, herunder blandt andet at klagen ikke må være åbenbar grundløs eller utilstrækkeligt underbygget, og at alle nationale retsmidler er udtømt, jf. protokollens art. 2.

Efter at have realitetsbehandlet klagen skal komitéen underrette sagens parter om sin opfattelse og sine eventuelle anbefalinger i den anledning. Den indklagede stat skal tage komitéens opfattelse og anbefalinger op til overvejelse og skal fremsende sine skriftlige bemærkninger hertil, herunder om eventuelle foranstaltninger truffet i medfør heraf, jf. protokollens art. 3.

Den individuelle klagemekanisme er bygget op på samme måde som de øvrige klagemekanismer, der kendes fra andre FN's menneskerettighedskonventioner.

Der er ikke tale om en retlig proces. Komitéen kan ikke med bindende virkning afgive fortolkninger af konventionen eller afgøre konkrete sager. Komitéen har heller ikke beføjelser til at gennemføre undersøgelser på en deltagende stats territorium uden statens konkrete samtykke eller til at fastsætte sanktioner mod en kontraherende part. Komitéens beføjelser er i individuelle klagesager således begrænset til at fremkomme med forslag og anbefalinger, jf. protokollens art. 5. Komitéen kan under behandlingen af en individuel klagesag fremkomme med henstillinger vedrørende foreløbige foranstaltninger, jf. protokollens art. 3. Af hjemmesiden for FN-komiteen for personer med handicap fremgår det pr. 3. december, at komiteen i alt har behandlet 4 sager (1 sag mod Sverige, 2 mod Ungarn og 1 mod Det Forenede Kongerige (UK)). Komiteen har i to sager (mod hhv. Sverige og Ungarn) vurderet i deres udtalelse, at der var tale om brud på FN's konvention for personer med handicap. 1 sag er afvist (mod UK) og 1 sag (mod Ungarn) er endnu ikke afsluttet.

E. Komiteens undersøgelsesprocedure

Protokollen etablerer med henblik på den effektive gennemførelse af konventionen også en undersøgelsesprocedure i lighed med den, som Danmark har anerkendt ved ratifikation af FN-konventionen af 10. december 1984 mod tortur og anden grusom, umenneskelig eller nedværdigende behandling eller straf samt FN-konventionen om afskaffelse af alle former for diskrimination mod kvinder af 18. december 1979.

Hvis komitéen modtager troværdig information om alvorlige eller systematiske overtrædelser, har komitéen således mulighed for at indlede en generel undersøgelse og i den forbindelse anmode en kontraherende part om at samarbejde, jf. protokollens art. 6. Undersøgelsen kan blandt andet omfatte besøg til den pågældende deltagerstat, men kun såfremt deltagerstaten måtte ønske at modtage besøg. Den indklagede stat er derefter forpligtet til at fremsende sine bemærkninger til komitéens opfattelse, herunder om eventuelle foranstaltninger truffet i medfør heraf indenfor en tidsfrist på seks måneder, jf. protokollens art. 6.

Komiteen har derefter mulighed for at bede den indklagede stat om at inkludere sin opfølgning på komitéens bemærkninger i afrapporteringerne, som alle medlemsstater er forpligtet til at indsende hvert 5. år i medfør af konventionens artikel 35, jf. protokollens art. 7.

Der er ved tiltrædelse af protokollen mulighed for at erklære, at man ikke anerkender komitéens kompetence på dette område, hvorefter komiteen ikke vil have mulighed for at foretage nævnte landeundersøgelser, jf. protokollens art. 8. Danmark agter ikke at gøre brug af denne mulighed.

F. Regeringens behandling af komitéens udtalelser

Det bemærkes, at komitéens udtalelser ikke er retligt bindende, og at komiteen ikke har domstolslignende karakter. Regeringen vil derfor fra sag til sag tage stilling til, om komitéens udtalelser skal tillægges betydning for retstilstanden i Danmark. For at skabe den fornødne klarhed for de retsanvendende myndigheder vil regeringens beslutninger herom fremgå af Social -, Børne – og Integrationsministeriets hjemmeside.

G. Afsluttende bestemmelser

Forbehold over for protokollen, som er uforenelige med protokollens hensigt og formål, er ikke tilladt, jf. protokollens art. 14.

Enhver deltagerstat kan når som helst stille et ændringsforslag til protokollen og indsende det til De Forenede Nationers generalsekretær, jf. protokollens art. 15.

Enhver deltagerstat kan når som helst med 1 års varsel opsiges protokollen ved en skriftlig meddelelse stilet til FN's generalsekretær, jf. protokollens art. 16.

Økonomiske konsekvenser

	Positive konsekvenser/mindre udgifter	Negative konsekvenser/merudgifter
Økonomiske og administrative konsekvenser for stat, kommuner og regioner	Ingen	<p>Gennemførelsen af forslaget vil kunne medføre visse økonomiske og administrative konsekvenser for det offentlige. Omfanget heraf vil afhænge af klagernes indhold og antal samt hvorvidt regeringen vælger at efterleve udtalelserne. Det bemærkes, at man i forbindelse med dansk ratifikation af FN's konvention om rettigheder for personer med handicap vurderede, at Danmark allerede opfyldte forpligtelserne i konventionen. Det er derfor forventningen, at evt. merudgifter ikke afviger fra den vurdering, der blev foretaget i forbindelse med ratifikation af konventionen.</p> <p>Herudover vil forslaget kunne indebære udgifter som følge af indførelsen af en adgang til at yde retshjælp til behandling af klagesager for internationale menneskerettighedsorganer, jf. lov nr. 940 af 20. december 1999 om retshjælp til indgivelse og førelse af klagesager for internationale klageorganer i henhold til menneskerettighedskonventioner. Loven vil i følge bemærkningerne kunne medføre udgifter for det offentlige til retshjælp samt til behandling af ansøgninger om retshjælp. I bemærkningerne anføres, at loven omfatter fremtidige individuelle klagesystemer.</p> <p>Eventuelle administrative merudgifter afholdes inden for de berørte ministeriers nuværende økonomiske rammer. Eventuelle merudgifter til retshjælp finansieres desuden gennem omprioriteringer inden for de involverede ministeriers respektive bevillingsmæssige</p>

Kommentar [F1]: JM er på FM's foranledning ved at udarbejde et skøn over disse udgifter.

		ge rammer.
Økonomiske og administrative konsekvenser for erhvervslivet	Ingen	Ingen
Miljømæssige konsekvenser	Ingen	Ingen
Administrative konsekvenser for borgerne	Ingen	Ingen
Ligestillingsmæssige konsekvenser	Ingen	Ingen
Forholdet til EU-retten	Ingen	Ingen